

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

9 Quam opinionem debeat sequi Medicus in medicamentis adhibendis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

13. Vltimo pro hac materia dicendum est, quando alicui certum est regnum sibi competere, & alius in legitima possessione existit, monere debet possessorem, vt dimittat allegatis...

PUNCTVM VIII.

Quam probabilitatem de iustitia belli debeat habere miles, vt possit, teneaturque militare.

- 1. Vbi non constat de belli iniustitia, possunt subditi milites obedire & qui ij sint.
2. Non teneatur inquirere de iustitia belli, si nulla eis dubitandi ratio sit proposita. Secus si grauis dubitandi ratio proponatur.
3. Milites non subditi pugnare non possunt, nisi eis de iustitia belli constet secundum communem sententiam.
4. Valde probabile est eodem modo hos milites bellare posse, ac subditos.

1. Sermo potest esse de militibus subditi Regi bellum inferenti, vel de militibus non subditi. Si sermo sit de militibus subditi, quoties illis non constat de belli iniustitia, possunt obedire...

Respondet cum Suar. supra sect. 6. n. 9. si dubium sit negatiuum hoc est, si nulla specialis ratio de iniustitia illis repræsentatur, possunt auctoritate sui Principis militare...

3. Verum si milites subditi non sunt, certum est non tenentur obedire. An autem possint causa non examinata, difficultas est.

4. Nullominus valde probabile est eodem modo huiusmodi milites bellare posse, ac possunt subditi; neque aliquam esse inter illos differentiam, tenet expressè vict. n. 24. Suar. disp. 13, sect. 6. n. 12. Valquez illo c. 13. & inclinat Nauarr. illo d. 12. Ratio est, quia cuiuslibet licitum est alterum iuuare in...

te, quæ præsumitur iusta, præcipuè cum non leue emolumentum inde accipiat. Cum igitur bellum præsumitur iustum dum de iniustitia non constat, efficitur posse quemlibet in illo iuuare. Et ex his soluitur supradicta ratio. Fatetur enim ex bello grauissima damna oriri, ideòque in auctore illius morale requiritur certitudinem de iustitia; at in iuuante sufficit, si probabile sit hanc certitudinem in auctore esse. Debet autem esse probabile, quoties de iniustitia non constat: & Princeps vti Christianus, bonæque æstimationis habetur.

Ad reg. 19. respondeo cuiuslibet militi importare locare operas suas in bello, neque se immiscere rei periculosa moraliter, cum ex probabili opinione operetur. Quæ omnia à fortiori procedunt in bello non purè aggressiuo, sed defensiuo: in hoc enim clarum est sufficere militibus iustitiam aggressiuentis incognitam esse; vt merito probabiliter iudicent adiuuare posse se defendentem: ideòque caute dixit D. Ambrosius relatus in cap. denique. 14. quæst. 5. si non potest subueniri alteri, nisi alter lædatur, commodius esse neutrum iuuare: non dicit non posse te iuuare alterum, se commodius esse abstinere. Quod si in adiutorio peti intercessionem, de quo ibi, consultus est abstinere à subuentione vnus cum ratione aliterius, à fortiori in adiutorio pro bellum. In neutro tamen est obligatio.

PUNCTVM IX.

Quam opinionem debeat sequi Medicus in medicamentis adhibendis.

- 1. Tenetur Medicus medicinam certam, relicta probabili, & dubia adhibere infirmo.
2. Quando nullum medicamentum est certum, tenetur Medicus probabile adhibere, & illo deficiente, applicare dubium.
3. Illicitum est experientiam facere in infirmis, an sint medicamenta salutaria, vel nocua.
4. Affirmant aliqui licere medicinam, de qua æquè dubitatur, an profutura, vel nocitura sit, applicare infirmo desperato.
5. Negatiua sententia communior est, & probabilior.
6. Satis sit fundam. n. 4. adducto.
7. Negant plures licere Medico vti medicina, quam minus probabiliter credit profuturam, relicta ea, quam probabilius credit.
8. Contrarium vt probabilius defenditur.
9. Potest Medicus agris consulere medicinam, quam alij doctiores salutiferam putant, etsi ipse eis non assentiatur.
10. Assistentes infirmo peccant, si relicta remediis à Medico assignatis, vtuntur iis, quæ sibi videntur.

1. IN medicinis adhibendis alie reputantur certò allaturæ salutari, alie solum probabiliter, alie sub dubio. Vt ergo certa ab incertis separemus, primò certum est, apud omnes teneri Medicum adhibere ægroto, si potest medicinam certam, relicta probabili, & dubia: quia tenetur ratione sui officij, & charitatis ægrotauti saluti prospicere, & nullo modo eum periculo exponere, in ritòque infirmus conueneretur de Medico potente secutum medicamentum applicare, si applicet solum probabile. Neque obstat quemlibet posse sequi opinionem probabilem, vt possit Medicus relicto medicamento certo vti probabili: non enim est opinio probabilis de tali vti, etsi sit opinio probabilis de utilitate medicamenti.

2. Secundo, quando nullum est medicamentum certum, tenetur Medicus probabile adhibere, & quando nullum est probabile, tenetur dubium, modò certum nulli periculo infirmum exponere, & ex alia parte potest illo remedio adhibito ab infirmo liberari. Ergo est applicandum: ita Thomas Sanchez lib. 1. in Decalog. c. 9. n. 42. cum Valent. 2. 2. disp. 3. q. 10. punct. 2. col. 665. vers. altero modo. Quando dubium æquè est, an nociturum, vel profuturum sit medicamentum, dicemus statim.

3. Tertio est certum, illicitum esse Medicis experientiam facere de medicamentis, an sint salutaria vel nocua, etiam in ægotis desperatis. Tum quia nemini licet morte proximam scientiam conuicere. Tum etiam quia sic operans dubius est, an mortem acceleraturus sit medicamento. Ergo quantum est ex se, accelerationem intendit. Ergo peccat, sic docet Azor. lib. 1. in sit. moral. cap. 17. quæst. 1. Corduba lib. 3. quæst. 5. Anton. Perez certam. 10. scholasti. num. 87. Villalobos tom. 1. summ. tract. 1. diff. 16. n. 1. & 4. Valquez 1. 2. disp. 64. cap. 4. Salas ibid. tract. 8. disp. vnic. sect. 14. num. 136. circa finem. Thomas Sanchez lib. 1. in Decalog. cap. 9. num. 38. Nauarr. summ. cap. 25. n. 51. Sayrus lib. 1. in clauis regia. cap. 10. n. m. 6.

4. Duplex tamen est difficultas. Prima an liceat ægroto, de cuius salute desperatur, medicinam dubiam applicare, id est, de qua æquè dubitatur profutura, e. an nocitura sit? Affirmant vt probabilius Thomas Sanchez lib. 1. in Decalog. cap. 9. num. 39. cum Valent. 2. 2. disp. 3. quæst. 10. punct. 2. vers. non improbo, col. 664. Mouentur, quia ex applicatione huiusce...

DE CASTRO PALAZO TOM. I. LIB. I. CAP. I.

Medici solum sequi potest periculum accelerandi mortem ægro, qui se ipsa morturus erat. At hoc periculum sufficienter compensari videtur spe, etiam dubia, de eius salute. Ergo poterit Medicus tale remedium applicare; imò, ut sentit Sanchez, teneat. Explico supra dictam rationem. Damnum, quod evenire potest ex tali applicatione, est, quod infirmum breviori tempore moriatur, v.g. moriturus erat intra tres dies, intra duos moriatur. Utilitas autem quæ sperari potest, est vita plurimum annorum. Ergo non sit contra charitatem infirmo debitam, si periculo ita exiguo exponatur ob tam gravem utilitatem. Et confirmo exemplo correctionis fratrum, quam diximus peccatori constituto in extremis adhibendam esse cum dubio an profutura, vel nocitura sit, eo quod damnum quod timeretur, videretur esse longè minus utilitate sperata: timeretur enim ægrotus ob novum peccatum condemnandus, qui alias condemnandus erat, utilitas autem, quæ speratur, est vitatio æternæ condemnationis. Ergo similiter, &c.

5 Nihilominus communissima sententia, & mihi, quia communior, probabilior, negat licitum esse Medico applicare medicamentum, de quo dubius omnino est, an nociturum, vel profuturum sit, sed necessario requirit, vel quod certus sit non obfuturum, vel quod probabile sit profuturum: teneat hanc sententiam Abbas in *causa nos. de homie, §. ad ult. n. 4. Innoc. ibi n. 1. Anton. n. 5. Sylvest. verb. Medicus, q. 4. dicto 1. Angel. n. 2. Sayr. in clavi regie lib. 1. c. 10. n. 9. 10. & 11. Salas 1. 2. r. 8. d. sp. vic. sed. 14. n. 136. Valq. q. 19. art. 6. disp. 64. c. 4. n. 22. Azor. lib. 2. institut. moral. cap. 17. quæst. 1. Anton. Perez certam. 10. scholast. n. 88 §. mihi. Villalobos tom. 1. summ. tract. 1. d. ffie. 16. num. 1. idem, meo iudicio, tenet Corduba lib. 3. qq. 9. 5. post. 2. profess. vers. pro declarar. Man. 2. tom. sum. cap. 5. n. 6. conclus. 4. quamvis à Thom. Sanch. referantur pro sua sententia, sed immerito, cum necessario postulent probabilitatem de fructu medicamenti, et si non ita certam. Ratio est, quia applicans medicamentum, de quo nullam probabilitatem habet esse profuturum, sed potius dubitat, an nociturum sit, quantum est ex se, applicat causam efficacem mortis. Ergo non est licita talis applicatio. Confirmo, Ideo omnes Doctores negant Medicis licitum esse infirmis desperatis medicamenta experiri, quia per hanc experientiam, manifesto periculo infirmum exponunt eius mortem accelerandi. Sed idem prolixum est in præfati casu. Ergo adde, qui dubius est, an nociturum, vel profuturum sit medicamentum, non format iudicium de eius nocimento, vel utilitate, sed hæret suspensus ac proinde propriè, & in rigore necesse an utile sit, an damnosum? Ergo cum applicat, applicat ad experiendum. Experientiam autem facere de medicamentis est omnino licitum. Ergo. Verùm si utcumque Medico probabile sit remedium profuturum, poterit illo uti, ut ferè omnes Doctores supra relati tenent: quia tunc non morali periculo mortis infirmum exponit, sed probabili spei salutis. Tandem ipsemet Thomas Sanchez videtur retractasse sententiam num. 42. in fine. At enim, quando est par, aut ferè par mortis periculum, siue adhibeatur medicamentum, siue non, non licet. Quod credo, quando non adest probabilitas aliqua, fore ut proficiat.*

6 Ex his respondeo ad rationem, & primam confirmationem oppositæ sententiæ. Admitto in hec minam existimationem levioris considerationis esse, exponere ægrotum privandi periculo uno, vel altero die vita, quam exponere spei consequendi vitam per unum, vel duos annos. At non debent fieri mala, ut inde eveniant bona: qui enim infirmum exponit periculo accelerandi mortem, periculo mortis exponit, quod in tristesce malum est.

Ad secundam confirmationem respondeo correctionem non esse causam per se illius novi peccati, & maioris condemnationis, quod in peccatore timeretur, quod omnino est per accidens, ac proinde numquam dici potest corripiciens exponere peccatorem periculo maioris condemnationis. At medicamentum per se est causa accelerationis mortis, illudque applicans censetur morali periculo mortis infirmum exponere.

7 Secunda difficultas, an liceat Medico uti medicamento, quod credit minus probabile, esse profuturum infirmo, relicto eo, quod probabilius credit, profuturum? Supponitur non esse medicamentum aliud certum.

In hac questione existimat Thomas Sanchez lib. 1. in Decal. cap. 9. n. 41. ex obligatione charitatis, non tamen iustitiæ, teneat Medico applicare medicamentum, quod probabilius credit profuturum idem teneat absolute non distinguens, de qua obligatione, Sorus lib. 3. de iust. quæst. 6. art. 5. ad 4. Salon. 2. q. 63. art. 4. controuers. 2. ad 2. Villalobos tom. 2. sum. tract. 1. d. ffie. 16. n. 6. Valquez 1. 2. disp. 64. cap. 4. sine Suarez tom. 2. in 3. part. disp. 21. sect. 4. sine & tom. 4. disp. 16. sect. 6. num. 5. Ratio esse potest, quia charitas proximi obligat Medico, ut certiori modo, quo possit, eius saluti prospiciat. Si ergo omnino probabiliori medicamento, probabile tantum applicet, non curat infirmum meliori modo, quo potest. Ergo.

8 Verùm contraria sententia mihi probabilior apparet, scilicet non teneat Medico applicare infirmo medicamentum, quod sibi viderat securius, & probabilius profuturum, sed pot-

se applicare illud quod existimat probabile, & in aliorum opinione probabilius, & securius, ita docet Arag. 2. 2. q. 63. art. 4. dub. penult. Azor. lib. 2. instit. moral. c. 17. quæst. 1. Salas tract. 8. d. sp. vic. sect. 14. n. 138. referens verba Azor. Montefines disp. 19. quæst. 2. 2. 4. 1020. Sanch. in select. disp. 44. num. 36. Moucor primò, quia alij Medici applicantes illud medicamentum ritè operantur, cum existiment probabilius esse profuturum. Ergo ex aliorum opinione poterit tibi operari. Secundo non semper quod tibi probabilius apparet, est probabilius, & in te securius, sæpè conueniens esset ob salutem ægrotantis alieno te iudicio conformare. Tertio, grave onus tibi esset imposui, si semper deberes sequi, quod probabilius tibi apparet: teneris enim examinare causas probabilitatis maioris, cogeresque quæ quolibet momento medicamentum variare, cum in hoc iudicio de maiori probabilitate variatio continua soleat esse. Quod enim modò probabilius apparet, sequenti die non sic repræsentatur. Item posses pro libito tibi imponere, vel auferre obligationem, cum possis quod modò iudicas probabilius, iudicare minus probabile. Quarto applicatio talis medicamenti non est contra obligationem Medici ratione sui officij, ut Thomas Sanchez faretur, quia neque est temeraria, neque imprudens, sed secundum regulas artis. Ergo neque est contra charitatem. Charitas enim solum obligat potest Medico, ut suo officio satisfaciat. Quapropter existimo, si charitas obligat Medico, ut certiori modo, qui sibi videtur infirmum curare, etiam ad id ex iustitia obligari. Efficitur ergo ex neutro capite obligatum esse curare infirmum certiori modo, qui sibi videtur, sed solum esse obligatum ex charitate, & iustitia, ut certiori modo, quo possit, vel secundum suam sententiam vel secundum sententiam aliorum, infirmum curet.

9 Ex quo sit posse ægris consultare medicinam, quam alij doctiores salutiferam putant, et si ipse eis non assentiat, quæ potest deponere propriam opinionem, & aliorum sententiæ se conformare. Sic Thomas Sanchez super num. 41. cum Nauar. cap. si quis autem de penit. disp. 7. n. 74. & 75. in solut. ad 3.

10 Aduertit optimè Villalobos tom. 1. summ. tract. 1. d. ffie. 16. circa fin. assistentes infirmo sæpè peccare posse mortaliter, quando relicta remedijs assignatis à Medico, alijs pro sua voluntate vruntur, & aquam, & vinum infirmo propinant, ut eius voluntati satisfaciant. Exponunt enim infirmum absque ratione manifesto periculo moriendi saltem citiùs.

PUNCTVM X.

Quam opinionem iudex possit, teneaturque sequi in iudicando.

- 1 Casus proponitur.
- 2 Si probationes efficaciores habens ratio iuris, quam facti, pro te est sententia ferenda: si æquales, inter vtrumque est diuidenda, tamen si alij sentiant penes iudicem esse applicare cui voluerit.
- 3 Explicatur doctrina.
- 4 Quando sub opinione est positum, an probationes ex parte facti æquales sint, vel sub opinione est positum, cui magis ius faueat negant plures posse iudicem, cui voluerit applicare.
- 5 Contraria sententia communis est, & amplectitur.
- 6 Stantibus diuersis opinionibus de iure partium, aliqui affirmant te posse relicta tua opinione probabiliori, probabile aliorum amplecti si iudex supremus sit, secus si inferior.
- 7 Probabilius posse iudicem quemlibet iuxta opinionem aliorum probabile iudicare.
- 8 Satisfit contrario fundamento num. 6. adducto.
- 9 Sententiam debet ferre iudex secundum ea, quæ allegata sunt, non qua allegari poterant.

1 P Onendum est posse esse opiniones tam circa factum quam circa ius ex facto ortum, v.g. contendis cum Petro super hereditate, probas ad te pertinere, probat ipse similiter, poterit esse opiniones circa probationes factas, quoniam ex illis efficacior sit, an tua, an Petri? Poteunt etiam circa ius ipsum versari opiniones nulla de facto dubitatione posita, v.g. certum est tibi relicto esse legatum in testamento minus solemnium, controuersum est inter Doctores, an tibi sit applicandum: factum, inquam, est certum, ius tamen sub opinione. Item controuersus de hereditate cum Petro, eo quod tu conlanguineus sis Ioanni, qui decessit absque liberis, Petrus similiter contendit eodem titulo conlangunitatis, licet non in eodem ordine, factum est certum, ius tamen sub opinione. Item accusatus de delicto, capitur informatio, possunt esse opiniones supposita informatione de quantitate, & qualitate pœnæ delicto interroganda. His positis,

1 Dico primò, si certum sit te efficaciores probationes habere, tam iuris, quam facti, necessario debet iudex pro te sententiam ferre, quia debet iudicare secundum allegata, & probata: quæ cum certum sit pro te efficaciora esse, pro te est sententia ferenda, sic omnes Doctores. Verùm si ex parte facti constat